

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2014

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse						
Lokalisering:	Valnesfjord Helseportssenter						
<p>Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i></p>							
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>							
<table border="1"> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td style="width: 50px;"></td> <td style="width: 50px;"></td> <td style="width: 50px;"></td> </tr> </table>				Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?							
<p>Kommentar:</p> <p>Dagens beskrivelser av innhold, formål og avgrensning for de nasjonale tjenestene varierer både i kvalitet og innhold. Noen av beskrivelsene reflekterer ikke tjenestens innhold, noen er vanskelig å forstå for brukere av tjenesten og noen er ikke i tråd med regelverk for ordningen.</p> <p>Helsedirektoratet har iverksatt et arbeid for å få utarbeidet beskrivelser for alle nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten etter en felles mal. Dette arbeidet vil bli ferdigstilt i 2015.</p> <p>Gjeldende beskrivelse av tjenestens innhold, formål og avgrensning er derfor ikke vurdert for 2014.</p>							

Kvalitetssystem:

Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	

Kommentar:

Det fremgår at denne nasjonale kompetansetjenesten skal bygge opp og spre kompetanse om *tilpasset fysisk aktivitet og deltakelse for barn og unge med funksjonsnedsettelse*. Det fremgår at det ikke er etablert noe form for kvalitetsregister eller system for å overvåke dagens praksis og hvordan fysisk aktivitet blir tilrettelagt for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Kompetansetjenesten har engasjert Nordlandsforskning for å kartlegge kompetanse og tilbud innen habilitering for barn og unge i kommuner og i spesialisthelsetjenesten.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?		X	

Kommentar:

Det fremgår at det er publisert 3 artikler i fagtidsskrift. Videre pågår det et forskningsprosjekt som skal gå frem til 2018. Det er ikke etablert forskningsnettverk hvor andre helseregioner inngår.

Det etterlyses en kort beskrivelse av behovet for forskning innen dette fagområdet og i hvilken grad forskningen kan bidra til å utvikle og heve kvaliteten på tilbud til barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?		X	

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell. Tjenesten driver kompetanseformidling til helsepersonell, andre faggrupper, pasienter, pårørende og allmenheten som sådan. Det fremgår ikke av årsrapport om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning.

Ved søknad om etablering av denne nasjonale kompetansetjenesten ble det vist til at dette fagområdet var kompetansesvakt, dvs at helsetjenesten manglet kompetanse når det gjaldt tilrettelegging av aktiviteter for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Denne tjenesten skal bygge opp og spre kompetanse om dette tema. Tjenesten er etablert for å gjøre andre gode. For å kunne gjøre dette på en systematisk måte, forutsettes det at tjenesten utarbeider en plan for kompetansespredning. Planen skal beskrive hvordan dere skal kunne bygge opp og spre kompetanse slik at alle helseregionene og helsetjenesten som sådan har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta dette fagområdet selv.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at det er utarbeidet prosjektmål for tjenesten. Prosjektmålene fremstår som punkter i en virksomhetsplan og synes å være av en mer kortvarig karakter.

En nasjonal kompetansetjeneste i spesialisthelsetjenesten er etablert for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Det betyr at alle nasjonale kompetansetjenester har en avmålt tid til å bygge opp og spre kompetansen innenfor de fagområder som er beskrevet som kompetansesvake. I det perspektivet skal tjenesten utarbeide et overordnet resultatmål som tydeliggjør hvorfor tjenesten ble etablert, hva en har ønsket å oppnå ved å etablere denne tjenesten og når en ser for seg at dette resultatmålet kan nås.

Det fremgår ikke av årsrapport hvilke oppgaver som er tillagt tjenesten og hvilke resultatmål tjenesten har tenkt å oppnå. Det fremgår heller ikke et tydelig skille mellom den nasjonale kompetansetjenesten og Valnesfjord helsesportsenter. Det fremgår ikke av årsrapport hvilke avtaler som er inngått mellom Helse Nord RHF og Valnesfjord helsesportsenter om drift av denne nasjonale kompetansetjenesten. Det etterlyses også en nærmere beskrivelse av samarbeidet med Beitostølen helsesportssenter.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar: Det er etablert en faglig referansegruppe for tjenesten. Referansegruppen har godkjent tjenestens årsrapport. Det vises til innspill i referansegruppens tilbakemelding.

Referansegruppens tilbakemelding er viktig for å kunne fastslå om tjenesten fungerer i tråd med intensjonen og at kompetanseoppbyggingen i den enkelte helseregion og evt. i helse- og omsorgssektoren skjer i tråd med plan og resultatmål for tjenesten. For senere tilbakemeldinger etterlyses en mer utfyllende tilbakemelding fra referansegruppens medlemmer om de ulike helseregioner får dekket sitt behov for kompetanseoppbygging og kompetansespredning.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Det fremgår av årsrapport at tjenesten bruker benevnelsen «Aktiv ung». Det er ikke gitt tillatelse til bruk av denne benevnelsen. Denne tjenesten skal bruke Nasjonal

kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Denne nasjonale kompetansetjenesten er fortsatt under oppbygging. Som det fremgår av tidligere evalueringer er det behov for å tydeliggjøre hvorfor denne tjenesten er etablert og hva en ønsker å oppnå. Beskrivelse av tjenesten og tjenestens aktiviteter må knyttes opp til regelverk og intensjonen med nasjonal kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten. Det forutsettes at det gjøres et tydelig skille mellom kompetansetjenestens nasjonale oppgaver og drift av Valnesfjord helsesportssenter og prosjekter knyttet til helsesportssenterets drift. Det fremgår av referansegruppens tilbakemelding at tjenesten bør avgrense sine fremtidige satsninger og tiltak, og i høyere grad spisse mot fysisk aktivitet.

Det er viktig at tjenesten får på plass et system for å overvåke dagens status mht hvordan fysisk aktivitet blir tilrettelagt barn og unge med funksjonsnedsettelse og at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

Konklusjon: Anbefales videreført

150415 arl